

+

ตัวเงิน

อาจารย์ณัฐสุดา วิเศษชาติ

*A honest lawyer must be honest with his
client. He must be honest with his
opponent. He must be honest with the
court, above all he must be honest with
himself*

ประเภทของตัวเงิน⁺

ประเภทของตัวเงินมี 3 ประเภท

- ตัวแลกเงิน⁺
- ตัวสัญญาใช้เงิน⁺
- เช็ค

การบัญชีตัวเงิน

4

ตัวอย่างตัวแลกเงินที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 2 ฝ่าย

ตัวแลกเงิน	เลขที่ 038
17/6 ถ.สุรินทร์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000	
วันที่ 13 มีนาคม 2552	
ถึง นางสาวขวัญภา ตนมพุด	
เมื่อครบกำหนด 30 วัน นับจากที่ตกลงในตัวแลกเงินนี้ให้ท่านจ่ายเงินให้แก่	
ข้าพเจ้าจำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) ณ ภูมิลำเนาของท่านด้วย	
นางนภการอง บรรดาศักดิ์	
รับรองว่าจะใช้เงินตามที่กำหนด	
(ลงชื่อ) ขวัญภา ตนมพุด	
14 มีนาคม 2552	

4.1.2 เกี่ยวข้องกับบุคคล 3 ฝ่าย คือ

- 1) ผู้สั่งจ่าย (ผู้ออกตัวหรือเจ้าหนี้)
- 2) ผู้รับรอง (ผู้จ่ายเงินหรือลูกหนี้)
- 3) ผู้รับเงิน

ข้อความที่ไม่มีผลในตัวเอง

“ข้อความใดที่ไม่บัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะหนี้ ถ้าเขียนลงในตัวเอง ข้อความนั้นหาเป็นผลอย่างหนึ่งอย่างใดไม่”

- ตัวอย่าง นายวันออกเช็คฉบับหนึ่งสั่งให้ธนาคารใช้เงินแก่นางสาววีณา นายวันเขียนข้อความในเช็คว่า “จ่ายให้ด้วยความรัก” ข้อความนี้กฎหมายถือว่าไม่มีผลในตัวเอง

พิมพ์เช็ค รายงาน ตั้งค่า คู่มือ ผู้พัฒนา [ออกจากระบบ]	
ลงวันที่:	30 มีนาคม 2558 *
จ่าย:	นายศิริพงษ์ จันทร์กระจ่าง *
จำนวนเงิน:	3,000.00 บาท *
เลขที่เช็ค:	0000000000 *
ธนาคาร:	ธนาคารกสิกรไทย
ยอดยกมา:	5,000.00
ใบสำคัญ(PV):	PTC-5803001
หมายเหตุ:	ทดสอบโปรแกรม
<input type="button" value="พิมพ์เช็ค"/> <input type="button" value="กรอกใหม่"/>	

พิมพ์ต้นฉบับ
 พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ
 พิมพ์วันที่
 A/C PAYEE ONLY
 ชัดพร้อมผู้ถือ

Set margin
Set margin with continuous form

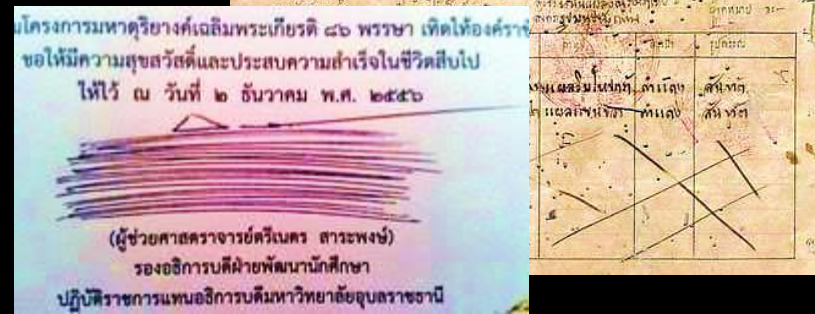
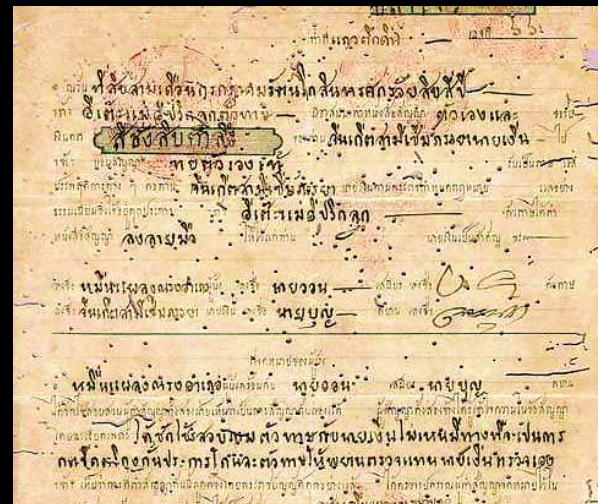

ผู้ใดต้องรับผิดชอบตามตัวเงิน⁺

- บุคคลที่ลงลายมือชื่อของตนในตัวเงินย่อมต้องรับผิดชอบข้อความในตัวเงินนั้น

- “ถ้าลงเพียงแต่เครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น แงงไค หรือ พิมพ์ลายนิ้วมือ อ้างว่าเป็นลายมือชื่อ แม้มีพยานบุคคลรับรอง ท่านว่าหาให้ผลเป็นลงลายมือชื่อในตัวเงินนั้นไม่”

แกงไค คือรอยกากบาท หรือ
ขีดเขียน ซึ่งผู้ไม่รู้หนังสือขีด
เขียนไว้เป็นสำคัญ

ผู้ใดต้องรับผิดชอบตัวเงิน

ตัวอย่าง นายแดงขโมยเช็คที่ยังไม่กรอกของนายดำไป แดงได้ไปกรอกข้อความและลงลายมือชื่อปลอมของนายดำ แดงนำเช็คฉบับนี้ไปขึ้นเงินกับธนาคาร เช่นนี้ธนาคารย่อมไม่มีสิทธิหักเงินจากบัญชีเงินฝากของนายดำ ถ้าธนาคารหักเงินของนายดำไป ธนาคารย่อมต้องรับผิดชอบต่อนายดำเพราะนายดำไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อในตั๋วเงินแทนผู้อื่น

- ถ้าบุคคลใดลงชื่อของตนเองในตั๋วเงิน โดย**ไม่ได้เขียนแสดงว่ากระทำแทนบุคคลอีกคนหนึ่ง** บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้รับผิดชอบตามความในตั๋วเงินนั้น
- หากลงลายมือชื่อของตนในตั๋วเงิน โดย**เขียนระบุว่ากระทำแทนบุคคลหนึ่งแล้ว** บุคคลนั้นย่อมไม่ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

**ตัวอย่าง นาย A ออกตั๋วแลกเงินฉบับหนึ่ง ลงชื่อว่า “นาย A ตัวแทน” เช่นนี้ นาย A ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว เพราะไม่ได้เขียนว่าทำแทนใคร ดังนั้น นาย A ต้องเขียนว่า “นาย A ในบานะตัวแทนของนาง B” นาย A จึงจะไม่ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

+ ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note)

- ตั๋วสัญญาใช้เงิน คือหนังสือตราสารที่บุคคลผู้หนึ่งที่เรียกว่าผู้ออกตั๋ว ให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกบุคคลหนึ่งหรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลอีกบุคคลหนึ่ง **เรียกว่า ผู้รับเงิน**
- ตั๋วสัญญาใช้เงินต้องมีข้อความต่อไปนี้
  1. คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน
  2. คำมั่นสัญญาโดยปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
  3. วันถึงกำหนดใช้เงิน
  4. สถานที่ใช้เงิน
  5. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน
  6. วันและสถานที่ที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน
  7. ลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

ตั๋วสัญญาใช้เงิน PROMISSORY NOTE

เลขที่
NO. 00560

วันที่
DATE

ข้าพเจ้า
I/WE

ที่อยู่
OF

สัญญาจะใช้เงินจำนวน _____ บาท (_____)
PROMISE TO PAY THE SUM OF _____ BAHT

ให้แก่
TO _____ หรือตามคำสั่ง
OR ORDER

ในวันที่
ON _____ ณ ธนาคาร
AT _____ สาขา
BRANCH

ใช้ได้เป็นอ่าวล
GOOD AS AVAL

วันที่
DATE

ผู้ออกตัว
MAKER'S SIGNATURE

+ ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note)

- ตัวอย่าง แดงออกตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับหนึ่งสัญญาว่าจะใช้เงิน 10,000 บาท แก่ดำ เช่นนี้แดงเป็นผู้ออกตั๋วและดำเป็นผู้รับเงิน เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดแล้วดำก็ไปรับเงินจากแดงได้

+ ตั๋วสัญญาใช้เงิน

500 สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

15 มกราคม 2564

ข้าพเจ้านายแดงสัญญาว่าจะใช้เงิน 10,000 บาท(หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ให้แก่ นายดำ ภายใน 3 เดือน นับแต่วันออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ที่บ้านของนายดำ

แดง

+ ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange)

- **ตั๋วแลกเงิน** คือหนังสือตราสารที่บุคคลผู้หนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้สั่งจ่าย สั่งบุคคลอีกผู้หนึ่ง เรียกว่าผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลหนึ่งหรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับเงิน
- ตั๋วแลกเงินต้องมีข้อความต่อไปนี้
  1. คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วแลกเงิน
  2. คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้จ่ายเงินจำนวนแน่นอน
  3. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้จ่าย
  4. วันถึงกำหนดใช้เงิน
  5. สถานที่ใช้เงิน
  6. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินหรือจ่ายให้แก่ผู้ถือ
  7. วันและสถานที่ที่ออกตั๋ว
  8. ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

+ ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange)

- ตัวอย่าง แดงออกตั๋วแลกเงินฉบับหนึ่งสั่งให้คำใช้เงินแก่เหลือง เช่นนี้แดงเป็นผู้สั่งจ่าย คำเป็นผู้จ่าย และเหลืองเป็นผู้รับเงิน เมื่อตั๋วเงินถึงเวลากำหนดใช้เงินแล้ว เหลืองก็ปรับเงินจากคำได้

+ ตั๋วแลกเงิน	
	500 สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร 15 มกราคม 2564
ถึง คำ	เมื่อครบกำหนด 30 วันนับแต่วันออกตั๋วฉบับนี้ ให้ท่านจ่ายเงิน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) แก่นายเหลือง ที่บ้านของท่าน
	แดง

ตั๋วแลกเงิน

ไม่จำเป็นต้องมีคำตัดคำ
Protest not necessary

ตั๋วแลกเงิน BILL OF EXCHANGE

เปลี่ยนมือไม่ได้

เลขที่ 55GG 180816-02
No.
วันที่ออกตั๋ว 18 สิงหาคม 2559
Issue Date

ถึงผู้จ่าย
To Drawee

ให้ผู้จ่ายใช้เงินแก่
Pay to

เป็นจำนวนเงิน 10,000,000.00 (สิบล้านบาทถ้วน)
The sum of

สถานที่จ่าย ณ
Payable at

วันที่ถึงกำหนดชำระเงิน 11 พฤษภาคม 2560
Maturity Date

หรือตามคำสั่งเมื่อตั๋วแลกเงินฉบับนี้ถึงกำหนดครบชำระ
or by order on the maturity date of this bill

ผู้สั่งจ่าย
Drawer

รับรองโดย
Accepted by:

วันที่ 18 ส.พ. 2559
Date

ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อ
Authorized Signature(s)

รับรองการจ่ายเงินโดยไม่มีเงื่อนไข

ตั๋วเงินนี้เป็นหลักทรัพย์ และได้รับอนุญาตให้เสนอขายกรณีจำกัด

เช็ค (cheque)

- เช็ค คือหนังสือตราสารที่บุคคลคนหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งธนาคารให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งเมื่อทวงถาม ให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งหรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับเงิน
- เช็คต้องมีข้อความต่อไปนี้
  1. คำบอกชื่อว่าเป็นเช็ค
  2. คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้จ่ายเงินจำนวนแน่นอน
  3. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินหรือจ่ายให้แก่ผู้ถือ
  4. ชื่อหรือยี่ห้อและสำนักงานของธนาคาร
  5. สถานที่ใช้เงิน
  6. วันและสถานที่ออกเช็ค
  7. ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

เช็ค (Cheque)

ธนาคาร ทกค จำกัด (มหาชน) วันที่ Date 22/10/2561

2 จ่าย นางสาวพอใจ ที่พอเพียง หรือผู้ถือ
Pay or Bearer

3 จำนวนเงิน (บาท) สองหมื่นบาทถ้วน
The sum of (Baht)

฿ 20,000 **

4 ลายมือชื่อ Signature

เช็คเลขที่ Cheque No. ๐123656 สาขาเลขที่ Branch No. ๐6 733 บัญชีเลขที่ Account No. 7336๐62๐2 สำหรับธนาคาร For Bank

- 1 วันที่สั่งจ่าย - เช็คมีอายุไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่สั่งจ่ายบนหน้าเช็ค
- 2 ชื่อผู้รับเงิน
- 3 จำนวนเงินที่เป็นตัวเลข และตัวหนังสือ - จำนวนเงินต้องตรงกัน
- 4 ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย - ต้องมีลายมือชื่อผู้ส่งจ่ายบนหน้าเช็ค

เช็ค (cheque)

ธนาคารกรุงไทย
BANK OF THAI PUBLIC COMPANY LIMITED

164 ต.เจริญเมือง ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000

ชำระค่า

จ่าย
Pay

จำนวนเงิน (บาท)
The sum of (Bath)

แคชเชียร์เช็ค
(CASHIER'S CHEQUE)

วันที่
Date

13-520-6
20 กันยายน 2547

หรือตามคำสั่ง
or order

฿

*****2,000.00

เพื่อ บมจ. ธนาคารกรุงไทย

สาขาเชียงใหม่

115764/2HB01P/520-
CC. 0115764

ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนาม Authorized Signature

ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนาม Authorized Signature

เช็คเลขที่ Cheque No.

หมายเลขประจำสำนักงาน

รหัสสาขาผู้สั่งจ่าย

จำนวนเงิน Amount

๙๐๑๑๕๗๕๙

06 5 20 5 20 7 90000 2 0 2

กำหนดเวลาที่ต้องยื่นเช็ค

1. ถ้าเป็นเช็คให้ใช้เงินในจังหวัดเดียวกันกับที่ออกเช็ค
  - **ต้องยื่นภายใน 1 เดือน นับแต่วันที่ออกเช็คนั้น**
  - เช่นออกเช็คที่กรุงเทพฯ และให้ธนาคารที่กรุงเทพฯ จ่ายเงิน จะต้องยื่นธนาคารภายในเดือนนับแต่วันที่ออกเช็ค

ไทยพาณิชย์ SCB

เช็คธนาคาร
Manager's Check

วันที่
Date 2 9 1 1 2 5 6 0

0004 - สาขาธนบุรี สาขาธนบุรี สาขาธนบุรี สาขาธนบุรี

จ่าย
Pay - สำนักงานบังคับคดีจังหวัดนครพนม***

หรือตามคำสั่ง
Or Order

จำนวนเงิน (บาท)
The Sum of (Baht) - หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน***

150,000.00

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
Siam Commercial Bank Public Company Limited

000604 สาขาธนบุรี

ผู้รับเงิน
Authorized Signature

เช็คเลขที่ /
Cheque No.

สาขาเลขที่ /
Branch No. / Code

บัญชีเลขที่ /
Account No.

สำหรับธนาคาร /
For Bank

๐ ๒

กำหนดเวลาที่ต้องยื่นเช็ค

2. ถ้าเป็นเช็คให้ใช้เงินที่อื่น

- **ต้องยื่นภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ออกเช็ค**
- เช่น ออกเช็คที่กรุงเทพฯ และให้ธนาคารที่จังหวัดชลบุรีจ่ายเงิน จะต้องยื่นภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ออกเช็ค

1863051247 บริษัท แสงสภามาลัย จำกัด
วันที่ 3 0 0 6 2 5 5 5
A/C PAYEE ONLY
บริษัท การ์ดซิสเต็มส์ แอนด์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด
3486121
หรือผู้รับ
หรือผู้รับ
จำนวนเงิน
Amount
บาท Baht
B =14,338.00=
Bangkok Bank 曼谷銀行
ธนาคารกรุงเทพ
สาขากรุงเทพฯ 48 ซอยสีลม แขวงบางกอกใหญ่ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ
เช็ค No. 3486121
0200 1861: 18630512470

เช็คเด็ง

- เช็คเด็ง คือต้องนำเช็คไปขึ้นเงินกับธนาคารก่อน เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว จึงจะเป็นเช็คเด็ง
- **โดยเช็คมีอายุความ 3 เดือนนับแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน** จึงต้องรีบไปแจ้งความร้องทุกข์เพื่อให้ทนายความฟ้องคดีภายในอายุความ 3 เดือน มิฉะนั้นคดีอาญาขาดอายุความ
- เมื่อได้มีการยื่นเช็คเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้นผู้ออกเช็คมีความผิดต้อง**ระวางโทษปรับไม่เกิน 60,000บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ**

เช็คเค็ง

- ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
  - (1) เจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น
  - (2) ในขณะที่ออกเช็คนั้น ไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้
  - (3) ให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น
  - (4) ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้
  - (5) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้น โดยเจตนาทุจริต

THANK YOU

*A honest lawyer must be honest with his
client. He must be honest with his
opponent. He must be honest with the
court, above all he must be honest with
himself*